

Instytut Pamięci Narodowej - Rzeszów

<https://rzeszow.ipn.gov.pl/pl8/aktualnosci/180844,Wernisaz-wystawy-Solidarnosc-do-wojska-Jaroslaw-17-marca-2023.html>
2023-06-07, 17:08

Wernisaż wystawy „Solidarność do wojska!” - Jarosław, 17 marca 2023

17 marca 2023 roku, odbyły się obchody upamiętniające utworzenie obozów internowania dla działaczy „Solidarności”. Instytut Dziedzictwa Solidarności przygotował w Katolickim Centrum Kultury parafii pw. Chrystusa Króla, wernisaż wystawy „Solidarność do wojska!”.

Organizatorem wydarzenia był Szymon Wawrzyszko, przewodniczący Zarządu Regionu „Ziemia Przemyska” NSZZ „Solidarność”, gospodarzem zaś archiprezbiter jarosławski Andrzej Surowiec. Swoją obecnością zaszczylił zebranych także abp. Metropolita Przemyski Adam Szal, który odmówił modlitwę w intencji internowanych. Powiat Jarosławski reprezentował starosta Stanisław Kłopot, w uroczystym otwarciu wystawy uczestniczył także poseł na Sejm RP Tadeusz Chrzan, jak również przedstawiciele duchowieństwa, służb mundurowych, organizacji pozarządowych oraz świata kultury i nauki.

Następnie, w wystąpieniach, głos zabrali: Mateusz Ichnatowicz z Instytutu Dziedzictwa Solidarności, Tadeusz Majchrowicz – zastępca przewodniczącego Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, Andrzej Adamczyk – wiceprzewodniczący Stowarzyszenia Osób Internowanych „Chelmniacy 1982”, Stanisław Alot – działacz NSZZ „Solidarność”, internowany w Załężu i Czerwonym Borze, a także dr hab. Dariusz Iwaneczko – dyrektor Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Rzeszowie oraz Artur Brożyniak – historyk z IPN.

Internowanie stanowiło formę represji wobec działaczy opozycji demokratycznej. Internowania pod pozorem „ćwiczeń wojskowych” służyły izolacji najbardziej niepokornych opozycjonistów, którzy mogli zainicjować lub włączyć się w akcję protestacyjną przeciwko uchwalonej w październiku 1982 r. ustawie o związkach zawodowych, delegalizującej NSZZ „Solidarność” oraz przekreślającej szanse na reaktywację związku.

W 1982 r. pozbawiono wolności 1711 osób – członków zdelegalizowanej NSZZ „Solidarność” oraz opozycjonistów zaangażowanych w walkę z komunistyczną dyktaturą. Internowania odbywały się przy ścisłej współpracy m.in Służby Bezpieczeństwa, Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, Wojskowej Komendy Uzupelnień, Wojskowej Służby Wewnętrznej. Typowaniem osób do internowania zajmowali głównie funkcjonariusze SB rozpracowujący środowiska „Solidarności”.

Rezerwiści byli poddawani różnego rodzaju represjom: wielogodzinnym przesłuchaniom, w trakcie których byli zastraszani; cenzurowano ich korespondencję oraz stosowano podsłuchy, werbowano spośród nich tajnych współpracowników, systematycznie przeszukiwano ich rzeczy osobiste.

W 2019 r. na kary po dwa lata bezwzględного pozbawienia wolności Sąd Okręgowy w Warszawie skazał emerytowanych generałów Służby Bezpieczeństwa Władysława Ciastonia (wówczas szefa SB) i Józefa Sasina (zastępca Ciastonia, dyrektor Departamentu V MSW). Zostali uznani za winnych bezprawnego więzienia opozycjonistów. *„Występki popełnione przez skazanych polegały na prześladowaniu poszkodowanych osób ze względów politycznych i należy je zakwalifikować jako popełnienie zbrodni komunistycznej i zbrodni*

przeciwko ludzkości" - argumentował sąd.